

Тази неделя в [електронната библиотека](#) на [desebg.com](#) ви представям втория том на документалния сборник на Комисията по досиетата, посветен на насилственото преименуване на мюсюлманите в България, озаглавен „Държавна сигурност – смяната на имената – Възродителният процес 1986-1990”.

Както посочих при [представянето на том 1](#), това е първият сборник, който излиза под редакцията на дирекцията за изследване на архива в Комисия по досиетата.

За разлика от първия том, документите, публикувани фототипно във втория том, обхващат периода 1986-1990 г. Това е времето след операцията по „възродителния процес“ през 1985 г., когато ДС следи как се изпълняват задачите след насилственото преименуване, които комунистическият режим нарича „мероприятия за утвърждаване на българското народностно самосъзнание у лицата, възстановили своите имена”.

В сборника са публикувани общо 74 документа. В разширения електронен вариант на изданието, което може да изтеглите от страницата на Комисията по досиетата в интернет, са представени повече архивни материали – общо 200 броя.

По-голямата част от документите са на Централно информационно организационно управление на МВР, представляващи обобщаващи сводки за ситуацията в отделни

Държавна сигурност и „възродителния процес“ след 1985 г.

Написано от Христо Христов
Неделя, 15 Юни 2014 13:09

райони на страната, в които са населени с мюсюлмани. Има обаче и документи на Първо главно управление на ДС (разузнаването), отразяващи различни мероприятия на ДС зад граница.

Представени са и редица документи на Окръжните управления на МВР-ДС, в които са изложени сводки за дейността на Държавна сигурност по линия на „възродителния процес“ по места или информации за оперативната обстановка. Не липсват и документи – агентурни сведения, добивани от агенти специално по този проблем.

Интерес представляват строго секретните информации, набавяни от Оперативно-техническото управление на МВР, което по това време е подслушвало телефонните разговори на засегнати от „възродителния процес“ с техни близки в Турция, както и кореспонденцията между двете страни.

Не на последно място по значение са и документите от отдел „Затвори“ на МВР, в които е представена информация за настроенятия и действията на български турци, осъдени за съпротива срещу насилственото преименуване в затворите в Пазарджик, Пловдив и Стара Загора. От Второ главно управление на ДС са публикувани архивни материали, в които са засечени коментари на дипломати във връзка с „възродителния процес“.

Не липсват и архивни документи, отразяващи дейността на ДС по извършените по това време атентати в НРБ.

В сборника са включени документи, отразяващи майските събития от 1989 г., както и последвалата „Голяма екскурзия“ през лятото на 1989 г.

Последният документ, включен в хартиеното издание, е стенограма от среща на новоназначения министър на вътрешните работи ген. Атанас Семерджиев с членове на Колегиума на МВР и началниците на централните поделения, на която те са запознати с доклада на възстановения член на Политбюро на ЦК на БКП Александър Лилов за „грешките на партията по Възродителния процес“.

Държавна сигурност и „възродителния процес“ след 1985 г.

Написано от Христо Христов
Неделя, 15 Юни 2014 13:09

Сборникът съдържа и улесняващ читателя справочен апарат – списък на използваните архивни фондове, терминологичен речник, хронология на събитията и списък на съкращенията.

„Държавна сигурност – смяната на имената – Възродителният процес 1986-1990”, т. 2, Комисия по досиетата, документален сборник, 2013 г., 520 страници.